

950 (200)

Slovenski

INFORMACIJSKI VESTNIK
OSVOBODILNE FRONTE

 poročevallec

Cena 1 L ali 15 Pf

9. junija 1942.

Štev. 23. Leto III.

ALEŠ STANOVNIK

Ob zori 2. junija so zločinske okupatorske krogle v gramozni jami na ljubljanskem polju podrle za slovenski narod predragoceno življenje - tovariša Aleša. "Rimski pravici so ga izročili tisti slovenski ljudje, katerih se bo spominjala zgodovina kot najgnusnejših kreatur v naši osvobodilni borbi - belogardistični priganjači fašizma.

Aleš Stanovnik je bil svetel primer slovenskega delovnega inteligenta. Njegov kristalno čist značaj, njegova politična nadarjenost in občudovanja vredna delavnost ga je že v zgodnji moški dobi postavila v sredo pravega ustvarjalnega dela za boljšo slovensko bodočnost, pred vsem pa v borbo za pravice delavskega razreda. Bil je vodstveni človek pri krščanskih socialistih. Delavskim tovarišem je bil neločljiv prijatelj. Skupno z njimi je spoznal poglobnost klerikalizma, stopil odkrito v prve borbene vrste in velik uspeh njegovega življenjskega čela je sedanje enotnost slovenskega ljudstva.

Tako, ko zlomu Jugoslavije so ga Nemci med prvimi na Jesenicah vrgli v ječo, ga po nekaj mesecih odgnali v pregnanstvo, odkoder se je prebil nazaj v domovino. S podvojeno silo in z vso poštrevostjo je gradil neporušljivo stavbo naše svobode.

"Branil sem pravice našega delovnega ljudstva" je bil njegov junaški zagovor pred Italijani. Kakor je bil v življenju neustrašen in miren, tak je stopil tudi pred morilske puške, bodreč prav do zadnjega svoje samučenike.

Velik Slovenec, junaški borec, vzoren značaj in pravi kristjan je stopil med svoje in naše tovariše mučenike in heroje: Šavlija, Cresa, Kaučiča in številne druge.

Njegova kri naj s krvjo vseh ostalih borcev za našo svobodo vlije vsem Slovencem predvsem pa tovarišem iz krščansko socialističnih vrst nezlomljivi pogum za doseg zmage tistih idealov, za katere je Aleš omahnil v svoji najmočnejši ustvarjalni dobi.

Večna slava slovenskemu narodnemu junaku in mučniku Alešu!

KATOLIČANI V OF

IZJAVA KATOLIČANOV V OF

Ob junaški in mučeniški smrti tov. Aleša Stanovnika u otavljamo katoličani v OF, da nosi za njegovo ustrelitev polno odgovornost tista klika protiljudskih, reakcionarnih in petokolonskih narodnih izkorjenjencev, ki se združuje v takozvani beli gardi. Ljudje iz teh krogov so proti pok. Alešu predložili okupatorskim oblastem ponovne ovedbe, ga zasledovali po Ljubljani in sami naj pokazali, da ga je mogla fašistična policija aretirati. To pribijamo pred vso slovensko javnostjo in pred vsem zavézniki svetom, z glashim pozivom, da vsek in vsi, ki še slovensko čutijo store vse, da se ta bratomorna in izdajalska zalega, ki skuša z najnižkotnejšimi sredstvi izza okupatorskih hrbtov zavreti slovenski osvobodilni boj, čimpreje onemogoči in zatere.

Našim aktivistom in vsemu poštenemu slovenskemu ljudstvu kličemo: podvojite svoje delo - zmaga je blizu.

KATOLIČANI V OF

O življenju in delu pok. Aleša bodo vse naše publikacije objavile obširnejše članke.

NA SLOVENSКИH PARTIZANSKIH BOJIŠČIH

Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet objavlja naslednje vojno poročilo:

Na položaju, 5. junija 1942.

Boji slovenskih partizanskih čet proti okupatorskim oboroženim silam se nadaljujejo v vedno večjem obsegu in zajemajo vse nove področja. --- Največji uspeh je dosegla v boju proti italijanski okupatorjem III. grupa odredov pod poveljstvom komandanta Mirana Bračiča ter politkoman Andreja Tratnika-Primoža. Medtem ko je Notranjski odred te grupe razširil in utrdil osvobojeno notranjsko področje med Ljubljanskim barjem in Kolpo, je Dolenjski odred s sodelovanjem Savinjskega odreda osvobodil področje med progami Grosuplje-Ločevlje ter progami Grosuplje-Novo mesto. Obe progi sta stalno razrušeni in transporti napadani in uničevani. S čiščenjem se nadaljuje. Vsi napadi okupatorjev na osvobojeno področje so bili doslej z velikimi izubani z okupatorje odbiti. Samo v bojih z bataljonom "Ljube Šercerja" Notranjskega odreda so imeli v 3 tednih ital. okupatorji okoli 320 mrtvih in mnogo ranjenih. In samo v eni bitki 4. VI. pri Litiji so imeli okupatorji 130 mrtvih, medtem ko iznašajo izčube partizanov 2 mrtva. Izvršenih je bilo več sabotažnih akcij in napadov na progi Ljubljana-Trst materialna škoda sovražnika je znatna.

Oddelki Dolenjskega odreda uspešno nadaljujejo akcijo čiščenja na poročju št. Jerneja-Lostanjevice ter Mokronoga.

IZ POROČIL Štabov slovenskih partizanskih čet

Štab II. grupe odredov:

Oddelki naše grupe so se v bližini Janč pri Litiji z močnimi oddelki nemške elitne vojske zbrane z Čorenjske in Litije spopadli. Sovražnikove poizkuse obkoljevanja smo spričo presenetljive nespretnosti nemškega vodstva z lahkoto preprečili. Pri napadih so sodelovali blindirani avtomobili, metalci min in izvidniško letalstvo. Pet srditih naskokov je bilo odbitih: pri tem je bil uničen 1 blindiran avtomobil. Končno je sovražnik poskušal prodreti s tem, da je zažgal bozd. Tudi to je propadlo. Po deset in pol urni bitki so se naše čete v redu umaknile. Poraz je bil za sovražnika katastrofalen. Nad 200 vojakov njihovih elitnih SS oddelkov in mobilnih policistov je ležalo v kupih pred našimi linijami. Mnogo jih je dezertiralo iz borbe, ker se niso hoteli več boriti proti nam. Slišali smo krike, grožnje in strele iz katerih sevidi, da so se vojaki upirali iti v naskok. Zaplenili smo puškomitraljezo, avtomatske puške in različno drugo orožje ter opremo. Med ostalim smo zaplenili važne dokumente o ukrepih proti partizanom.

Drugi dan so si naše čete ob belem dnevu izsilile umik preko močno zastražene meje. Pri prehodu čez cesto in mejo pri Besnici so bili razbiti 3 kamijoni, 2 motocikla, 1 kočija, pobitih nekaj patrol in razpršena patrola 20 žandarjev. Zaplenjeno je orožje, oprema in dokumenti. Ubitih je bilo 15 Nemcev.

Izgube na naši strani so malenkostne. Ranjence so vse rešili z oddelki naše konjenice.

Dne 24. V. je naša patrola likvidirala 5 člansko družino Franca Černeta iz Gozd Reka pri Jančah, ki je Nemcem izdala naš prihod v litijsko področje. Slučajno sta se prihrčerkah nahajala 2 gestapovca, kočevska Nemca Rudolf Schescharegg in Jozef Michelitsch. Oba sta bila ubita.

Štab bataljona "Ljube Šercerja" NO III. gr. o.

19. V. je 2. četa obstreljevala Podpeč, nakar je prišel transportni vlak iz katerega so se izkrcale številne ital. čete. Med partizani in Italijani se je razvila borba. Po partizanskem umiku so se pričeli Italijani znašati nad civilnim prebivalstvom, ki se ni pustilo evakuirati. Posiljevali so dekleta in jih 13 izmed njih hoteli ustreliti. Ko so jih že postavili ob zid, se je priplazil v bližino naš mitraljezec ter pokosil z enim rafalom 17 faš. banditov ter tako rešili slov. dekletom življenje. Skupno je tega dne padlo pod krogli 2. čete nad 40 ital. banditov. Lastnih izgub nimamo. Ostale čete so utrjevale položaje od Podpeči do Skofljice.

20. Vse je 3. četa spopadla s kolono 24 avtomobilov, 4 tankov in 2 mo-

točilov v bližini Sv. Vida. Četa se je umaknila brez izgub. Izgube sovražnika znašajo okoli 15 mrtvih in več ranjenih. Ob 3 uri napad ital. tankov in pešadije na avtomobilih s Ižanske ceste. Borba je trajala 6 ur. Opoldan so obstreljevali Italijani naše položaje in Ig z 10cm topništvom. Kljub temu so se morali Italijani z nekaj mrtvimi umakniti. Partizani in civilno prebivalstvo niso utrpeli nikakršnih izgub. Na Igu je bilo porušeni nekaj hiš in poškodovana je bila ižanska cerkev, na katero so streljali Italijani s posebno vnamo.

21. V. l. vod. 2. čete je napadel 20 mož broječi ital. oddelku, ki je nesel hrano protiletalski posadki na Planino pri Dorovnici. Ubityh je bilo 15 vojakov, 1 podoficir in 1 oficir. Zaplenujeni 1 puškomitraljez, 16 okvirjev za puškomitraljez, 4 puške, 380 kon. municije, 1 ura, 2 klobuka, 1 opasač in fišeklje. Patrola udarne čete je z obstreljevanjem preprečila Italijanom popravilo mostu čez Ižico pri poritem mestu na Ižanski cesti. Italijani so se sprva umaknili, pozneje pa so dobili novo pojačenje in se utrdili v bližnjih hišah, iz katerih so streljali na naše položaje s težkimi strojnimi in metelci min. Z ljubljanskega grada jim je pomagala težka artilerija. Svoj premik po cestah so čutili na ta način, da so pred seboj gonili žene in otroke, ki so jih polovili od južnega konca Ljubljane in po Barju. Naš oddelk je položaj ubranil. Borba je pranehalo z mrakom. Italijani so imeli številne žrtve, partizani pa 1 mrtvega in 3 ranjene.

22. V. Generalni napad okupatorske vojaške sile na naše položaje. Italijani so napadli na črti Podtraj-Tomišelj-Brest-Atena-Ištr-Loka-Ig-Kremenca. Napad so izvršili s težkimi topovi, 13 tanki, avioni in z več tisoč mož pešadije. Naše čete so se morale pred tanki, težkim topništvom, avioni in vsled odprtega terena počasi umakati. Borba je trajala 5 ur. Doslej je bila to največja bitka slovenskih partizanov v Ljubljanski pokrajini. Po dosedanjih informacijah je padlo preko 200 Italijanov. Naše čete so imele samo 2 ranjenca. Ko smo evakuirali civilno prebivalstvo, smo se iz ravnine umaknili.

V poslednjih borbah na Ljubljanskem barju smo se od partizanske taktike oddaljili in se spustili v večdnevno frontalno borbo. Kljub temu so bile naše žrtve minimalne, okupator pa je pri vsej svoji moderni vojaški tehniki, katero je uporabil proti nam, utrpel ogromne izgube. Na Ljubljanskem barju je imel okupator v enodnevni bitki z enim našim bataljonom večje izgube, kakor jih navajajo njegova vojna poročila za mesec dni borbe na afriški fronti.

Prilomba redakcije: S tem ob enem popravljamo nekatere delne netočnosti, ki so se nam priročile v naše redakcijsko poročilo o stanju na naših partizanskih bojiščih v zadnji številki "Slovenskega poročalca".

Z OSVOROJENEGA SLOVENSKEGA OZEMLJA

Z osvoboditvijo cele Suhe krajine in večjega dela ozemlja med Reko, Vrko in progno Grosuplje-Ilvo mesto se je osvobojeno slovensko področje znatno razširilo. Večja okupatorska posadka je ostala samo še v Žuženberku, toda ta je popolnoma obkoljena in je njen položaj vedno težji. Številni napadi okupatorskih trup, ki so dobile znatne pojačitve, so bili vsi odbiti z velikimi izgubami za sovražnika. Italijanski okupatorji se zdaj tudi v Sloveniji na lastni koži prepričujejo, da je partizansko vojsko, za katero stoji več narod, nemogoče uničiti. Tisoči naših partizanskih borcev, ki dobro vedo, čemu so vzeli v roke puško, znajo dobro streljati in noben strel ne pade zaman. Municija je pri partizanih dragocena stvar, zato mora vsak strel zadeti.

Naša partizanska vojska se vedno bolj oborožuje z okupatorskim orožjem, ki ga pleni v bojih. Prekrasne primere heroizma v boju za orožje so pokazali naši partizani. Tako so se boreli II. grupe odredov v bojih pri Litiji na odprtem prostoru in pod krišnim ognjem nemških mitraljezov po trebuhu plazili k mrtvim Nemcem med obema frontnima črtama, da so jim trgali iz rok puške, avtomatsko orožje in municijo izza pasu. Okupatorski vojaki nezadovoljni mečejo od sebe orožje, naši partizani pa riskirajo življenje za eno samo puško. To je tista ogromna razlika med okupatorsko in našo partizansko vojsko, ki objasnjuje čemu dosežajo naši partizani tako velike uspehe proti ogromni nadmočni okupatorskih sil. In to je tudi najboljši odgovor tistim belogardiističnim hajlovičevskim elementom, ki nočejo razumeti razlike med vojakom bivše kralje jugoslovanske armade, ki je komaj čakal da je vrgel od sebe orožje in med vojakom partizanske ljudske vojske, ki se je to pot zavedel

in prepričal, da se prvič bori zares za sebe samega, za svoje demokratične in človeške pravice.

Na vsem osvobojenem področju je vzpostavljena demokratična oblast ljudstva pod vodstvom odborov OF. Povsod se vrše volitve v narodno-osvobodilne odbore, ki prevzemajo vso oblast v svoje roke. Aktivno in pasivno volilno pravico imajo vsi moški in žene od 18. leta dalje. Volitve se vrše na velikih shodih vseh volilnih upravičencev, kjer svobodno delovno ljudstvo neprestano in iz svoje srede predlaga in voli svoje najboljše ljudi, ne glede na to, kakšni politični stranki je včasih pripadal. Slovensko delovno ljudstvo pa je prav pri teh volitvah, kjer je pozabilo na nekdanje politične in svetovnonazorske razlike, pokazalo toliko politične zrelosti in nacionalne zavesti, da so vsi posamezni belogardistično-mihajlovičevski poskusi razdvajanja doživeli popoln polom. Bolj kakor kdaj koli prej je slovensko ljudstvo kot en človek v vrstah Osvobodilne fronte.

Izvršni odbor OF je na osvobojenem področju izdal proglas in dekret o vzpostavitvi demokratske ljudske oblasti. Proglas, ki je bil prebran tudi v vseh cerkvah iz prižnic, je bil sprejet od prebivalstva z veliko radostjo. Povsod na osvobojenem področju vladata največji red in disciplina. Nova demokratična ljudska oblast, ki se je razvila iz vsenarodnega gibanja OF, je sedaj težišče svojega dela prenesla na organizacijo gospodarstva in prehrane. Na osvobojenem ozemlju je prepovedano vse okupatorsko časopisje "Slovenec", "Jutro" itd. / Izhajati sta pričela na osvobojenem ozemlju "Slovenski poročevalec" in "Glas partizanov".

SLOVENCJI IN SLOVENKE!

POSPESITE PODPISOVANJE I. SLOVENSKEGA NARODNEGA POSOJILA!

Izvršni odbor OF je razpisal I. slovensko narodno posojilo. Posojilo se bo od dneva vplačila obrestovalo po 5% in bo podpisnikom vrnjeno 6 mesecev po osvoboditvi Slovenije.

Razpis narodnega posojila je dan prvih sttov nove slovenske oblasti, ki danes vstaja iz naše osvobodilne borbe in iz katere bo jutri zrastle nova prava vlada slovenska. Podpreti posojilne akcije, podpisati narodno posojilo pomeni, uvrstiti se v naš narodni osvobodilni boj. Zato bo slovenski narod cenil tako dejanje prav tako kakor bo cenil napore in žrtve, doprinešene naši svobodi na vseh drugih področjih in vseh drugih oblikah našega boja.

Velika denarna sredstva so neizogibno potrebna v našem svetem boju za svobodo. Okupatorji so do danes požgali in oplenili celo vrsto slovenskih vasi. Na tisoče pogorlcev je brez strehe in brez kruha. Zaporji so prenapolnjeni, na tisoče družin je pahnjениh v bedo in pomanjkanje. Dolžnost vsakega Slovenca je, da vsem tem žrtvam pomaga po svojih močeh. Podpreti moramo našo narodno, ljudsko vojsko, ki se bori ne le za našo svobodo, ampak nam bo ob razsulu okupatorske oblasti tudi edina jamčila za resnični red in mir, za ohranitev slovenskega premoženja. Zategadelj apeliramo na slovenske gospodarske kroge, zlasti na vse tiste, ki so s pridnostjo slov. ljudstva prišli do premoženja. Podpis posojila ne pomeni oddaje premoženja. Tako tolačenje ina svoj izvir v klevetah slov. narodnih izdajalcev. Posojilo bo zajamčeno vrnjeno in vsak podpisnik bo veljal za scraditelja naše svobodne demovine.

Kdor hitro da, dvakrat da! "aloge so mujne in velike. Ne oklevajte in ne nasedajte skritim šepetalcem, marveč podpišite takoj!

Ko se obračamo na naše premočne kroge s pozivom na podpis narodnega posojila, jih hitro svarimo pred skrivanjem imetja. V zadnjem času skušajo nekateri slovenskemu narodu odtujeni kapitalistični sobičniji tihotapiti imetje iz Slovenije na ta način, da kupujejo posestva v Italiji, Nemčiji, da tajno nalagajo denar v sovražnikovih denarnih zavodih, da "predplačujejo" blagovna naročila. Of vse to protinarodne spekulacije nam tančno zasleduje. Vsak kdor na kakršen koli našin sruša tihotapiti premoženje iz Slovenije, je naš narodni sovražnik in ga bo prej ali slej zadela roka ljudske pravice. Njegovo delo se ne loči od dela denunciantov.

ODBOR ZA NARODNO POSOJILO OF

Popravek redakcije "Slov. poročevalca"

V komunikatu CK KPS v zadnji številki se nam je v nekaterih izvodih prikradla neljuba napaka, ki jo s tem popravljamo. V nazivu funkcije tov. Toneta Tomšiča namesto: organizacijski sekretar Kom. Partije Jugoslavije, čitaj, organizacijski sekretar Kom. Partije Slovenije in kandidat za člana Centralnega Komiteta Komunistične Partije Jugoslavije.

Redakcija "Slov. poročevalca"